



مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه

اشتراک احکام بین عالم و جاهل

جلسه ۳۰۰

استاد نجار زاده

اشتراک احکام بین عالم و جاهل

بیان یک اشکال بر استدلال اشتراک احکام:

- اشکال: اطلاق و تقييد متلازم هستند در مقام اثبات، به این دلیل که این دو از قبیل ملکه و عدم ملکه هستند؛ پس اگر در جایی تقييد محال بود، اطلاق نیز محال است؛ پس نمی شود گفت که چون تقييد حکم به علم محال است، پس حکم مشترک بین عالم و جاهل است؛ زیرا وقتی از قبیل ملکه و عدم ملکه باشد؛ اگر تقييد را محال دانستیم، اطلاق نیز محال خواهد بود.
- جواب مصنف: این اشکال پذیرفته است؛ اما در صورتی که اثبات اشتراک احکام، متوقف بر اثبات اطلاق ادله احکام به نسبت عالم به احکام باشد؛ اما آنچه مطلوب ما است، نفس عدم اختصاص احکام به عالم است به نحو قضیه سالبه محصله؛ پس تقابل بین اشتراک و اختصاص در احکام، از قبیل سلب و ایجاب است نه ملکه و عدم ملکه (تا اشکال مذکور وارد باشد) تا اشکال مذکور وارد باشد؛ پس نفس همین سلب (عدم اختصاص به عالم)، کافی است برای اثبات امتناع اختصاص و به امر زائد دیگری (مثل متمم جعل یا نتیجه اطلاق) نیاز ندارد تا اشکال وارد باشد.